(Besluiten aangenomen krachtens titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie)

GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE RAAD van 22 januari 2001 over Afghanistan

(2001/56/GBVB)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie, inzonderheid op artikel 15,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het conflict in Afghanistan heeft voor de Afghaanse bevolking onbeschrijfelijk veel leed veroorzaakt en bedreigt de stabiliteit en de economische ontwikkeling van de regio.

(2) De export van terrorisme en illegale drugs brengt als gevolg van de oorlog ernstige schade toe aan de lidstaten van de Unie en aan andere landen.

(3) De Unie vangt nog steeds aanzienlijke en toenemende aantallen vluchtelingen uit het door oorlog geteisterde Afghanistan op en heeft een actieplan aangenomen om de toestroom van illegale migranten en asielzoekers uit Afghanistan aan te pakken.

(4) De Unie is vastbesloten een effectieve rol te spelen in het streven naar stopzetting van de vijandelijkheden en herstel van vrede, stabiliteit en eerbiediging van het internationaal recht, met inbegrip van de mensenrechten, in Afghanistan.

(5) De Unie herinnert de strijdende partijen eraan dat zij de uiteindelijke verantwoordelijkheid dragen voor het vinden van een politieke oplossing voor het conflict, die blijvende vrede in Afghanistan kan brengen en het mogelijk moet maken een representatieve regering op brede basis samen te stellen.

(6) De Unie acht het van cruciaal belang dat alle landen die invloed hebben op de partijen, deze aanwenden ter ondersteuning van en in nauwe coördinatie met de vredesinspanningen van de Verenigde Naties, en dat er een eind komt aan de levering van buitenaf van wapens, munitie en ander materiaal voor militair gebruik aan de strijdende partijen, alsook aan de betrokkenheid van buitenlands militair en paramilitair personeel en personeel van geheime diensten.

(7) De Unie hecht het grootste belang aan de naleving van het internationaal recht en de mensenrechten, met inbegrip van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, stelt de aanhoudende discriminatie van meisjes en vrouwen in Afghanistan aan de kaak en is er bijzonder bezorgd over dat deze discriminatie de humanitaire acties van internationale organisaties en NGO's belemmert.

(8) De Unie is ernstig verontrust door berichten over moordpartijen op en verwijdering van onschuldige burgers, het executeren van krijgsgevangenen, op etnische afkomst gebaseerde vervolging en executies, alsmede intimidatie van en moord op Afghaanse migranten.

(9) De Unie is tevens verontrust over de aanhoudende gevechten, met name in bepaalde provincies zoals Takhar en Baghlan, die gepaard gaan met een verdere vernieling van huizen, gewassen en landbouwinfrastructuur, alsook met nieuwe bewegingen van de bevolking.

(10) De verdere verslechtering van de humanitaire situatie in Afghanistan als gevolg van de ergste droogte in dertig jaar, gekoppeld aan het voortdurende conflict, is een extra bron van zorg.

(11) De Raad heeft op 15 november 1999 Gemeenschappelijk Standpunt 1999/727/GBVB betreffende beperkende maatregelen tegen de Taliban [1] aangenomen ter uitvoering van Resolutie 1267/99 van de VN-Veiligheidsraad van 15 oktober 1999.

(12) De Unie zal maatregelen nemen ter uitvoering van Resolutie 1333/2000 van de VN-Veiligheidsraad van 19 december 2000.

(13) Dit gemeenschappelijk standpunt dient in de plaats te komen van Gemeenschappelijk Standpunt 2000/55/GBVB van de Raad van 24 januari 2000 over Afghanistan [2]; laatstgenoemd gemeenschappelijk standpunt moet derhalve worden ingetrokken,

HEEFT HET VOLGENDE GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT AANGENOMEN:

Artikel 1

De doelstellingen van de Unie in Afghanistan zijn:

a) bewerkstelliging van een blijvende vrede, stopzetting van buitenlandse inmenging en bevordering van de interne dialoog in Afghanistan, in het bijzonder door middel van steun aan de centrale rol van de Verenigde Naties;

b) bevordering van de stabiliteit en de ontwikkeling van de gehele regio door middel van vrede;

[1] PB L 294 van 16.11.1999, blz. 1.
[2] PB L 21 van 26.1.2000, blz. 1.

c) bevordering van de eerbiediging van het internationaal humanitair recht en de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van vrouwen en kinderen;

d) verstrekken van effectieve humanitaire hulp, met inbegrip van het scheppen van een klimaat zonder discriminatie, waarin internationale organisaties en NGO's effectief kunnen opereren, en ervoor zorgen dat deze hulp dankzij internationale coördinatie verstrekt wordt overeenkomstig de internationale humanitaire beginselen en op grond van een onpartijdige beoordeling van de behoeften, rekening houdend met de op de gemeenschap gebaseerde aanpak;

e) intensivering van de strijd tegen illegale drugs en terrorisme;

f) hulp bij de vredesopbouw en, wanneer eenmaal een regeling voor duurzame vrede is bereikt, bij de wederopbouw van het land na een jarenlange burgeroorlog;

g) ondersteuning van de programma's van internationale organisaties en NGO's voor de Afghaanse vluchtelingen in de buurlanden.

Artikel 2

De Unie zal, ter ondersteuning van de vredesinspanningen van de Verenigde Naties, als bevestigd bij Resolutie 203 A en B van de Algemene Vergadering van de VN van 18 december 1998,

a) het werk van de speciale missie van de VN naar Afghanistan (UNSMA), met inbegrip van haar eenheid burgerzaken, blijven steunen en versterken;

b) haar steun blijven verlenen aan de alomvattende inspanningen van de secretaris-generaal van de VN en zijn speciale gezant voor Afghanistan, meer bepaald de uitvoering van het akkoord dat de Taliban en de Noordelijke Alliantie op 2 november 2000 ondertekend hebben betreffende het aanvangen van een proces van dialoog met als doel zo spoedig mogelijk met politieke middelen een einde te maken aan het gewapend conflict, en de betrokken partijen oproepen hun verbintenissen na te komen;

c) andere landen die invloed hebben op de partijen, blijven oproepen om deze invloed op constructieve wijze aan te wenden ter ondersteuning van en in nauwe coördinatie met de vredesinspanningen van de VN, en met name Pakistan met klem blijven verzoeken om van zijn grote en unieke invloed op de Taliban gebruik te maken om hen ervan te overtuigen serieus deel te nemen aan de vredesbesprekingen onder auspiciën van de VN;

d) de strijdende partijen blijven oproepen om hun verplichtingen na te komen zoals neergelegd in de Verklaring van Tasjkent over de fundamentele beginselen voor een vreedzame regeling van het conflict in Afghanistan, welke verklaring op 20 juli 1999 door beide partijen is ondertekend;

e) van de Taliban blijven verlangen dat zij hun verplichtingen nakomen met betrekking tot de uitvoering van de door hen ondertekende overeenkomsten met de VN inzake de veiligheid van het VN-personeel;

f) rekening blijven houden met het verslag van de VN-Geloofsbrievencommissie over de vertegenwoordiging van Afghanistan bij de Verenigde Naties;

g) het embargo op de uitvoer van wapens, munitie en militaire uitrusting overeenkomstig Gemeenschappelijk Standpunt 96/746/GBVB van de Raad [1] handhaven en er bij andere landen op blijven aandringen een soortgelijk restrictief beleid te voeren;

h) er bij andere landen op blijven aandringen een eind te maken aan verdere betrokkenheid van hun militair en paramilitair personeel en van het personeel van hun geheime diensten in Afghanistan en alle andere aan partijen in het Afghaanse conflict verleende militaire steun stop te zetten, met inbegrip van het gebruik van hun eigen grondgebied voor dergelijke doeleinden.

De Unie zal ook

i) contacten blijven onderhouden met de Afghaanse partijen en Afghaanse prominenten om te wijzen op de zinloosheid en de ernstige en onaanvaardbare gevolgen voor de bevolking van de aanhoudende gevechten en aandringen op een onmiddellijk staakt-het-vuren en op onderhandelingen over een politieke regeling van het conflict onder auspiciën van de VN, waartoe de samenstelling van een geheel representatieve regering op brede basis behoort;

j) de inspanningen van invloedrijke Afghanen en Afghaanse organisaties op de voet volgen en ondersteunen, zoals het door de voormalige koning Zahir Shah gestarte „proces van Rome", dat het houden van een Loya Jirga beoogt als een stap vooruit in het vredesproces en in de richting van een regering op brede basis;

k) alle landen die invloed hebben in Afghanistan, blijven doordringen van het belang dat de Unie hecht aan de spoedige regeling van het conflict onder auspiciën van de VN, waarbij erop wordt aangedrongen dat zij de VN alle steun verlenen.

Artikel 3

Ter bevordering van de eerbiediging van de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en het internationaal humanitair recht:

a) zal de Unie een beroep doen op alle partijen om alle mensenrechten en fundamentele vrijheden te erkennen, te beschermen en te bevorderen, met inbegrip van het recht op leven, vrijheid en integriteit van de persoon, en om de VN-Verklaring van de rechten van de mens, die door Afghanistan is onderschreven, te eerbiedigen;

b) zal de Unie de Afghaanse strijdende partijen verzoeken een einde te maken aan discriminerend beleid en de gelijke rechten en de waardigheid van mannen en vrouwen te erkennen, te beschermen en te bevorderen, waaronder toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, arbeid, persoonlijke veiligheid en vrijwaring van intimidatie; zij zal de nadruk leggen op de negatieve gevolgen van discriminerend beleid voor de daadwerkelijke verstrekking van hulp;

c) juicht de Unie het opnemen van civiele controleurs inzake mensenrechten in de groep burgerzaken van de UNSMA toe en zal zij de voorstellen van de secretaris-generaal van de VN voor het functioneren van deze waarnemers steunen;

d) zal de Unie bij de internationale coördinatie van de humanitaire bijstand aan Afghanistan bijzonder belang hechten aan de mensenrechtenaspecten;

[1] PB L 342 van 31.12.1996, blz. 1.

e) zal de Unie de hulpprogramma's in Afghanistan steunen waarin de genderproblematiek is geïntegreerd, waarmee actief getracht wordt de deelneming op gelijke voet van mannen en vrouwen te bevorderen en waarmee vrede en mensenrechten worden bevorderd;

f) zal de Unie er bij alle partijen op aandringen het culturele erfgoed van Afghanistan te eerbiedigen en te beschermen en zal zij activiteiten in het veld van de UNESCO en van de Vereniging voor het behoud van het cultureel erfgoed van Afghanistan aanmoedigen.

Artikel 4

Om de noodlijdende burgerbevolking van Afghanistan te helpen, zal de Unie:

a) humanitaire hulp aan Afghanistan blijven verstrekken, indien de omstandigheden dit toelaten;

b) er bij de strijdende partijen op aandringen garanties te bieden voor de bewegingsvrijheid en de onbelemmerde en veilige toegang van nationale en internationale humanitaire hulpverleners tot allen die hulp behoeven, zonder beperkingen op grond van geslacht, ras, godsdienst of nationaliteit, en ten volle en oprecht met de humanitaire organisaties samenwerken teneinde de humanitaire noden van het Afghaanse volk te lenigen;

c) steun blijven verlenen aan nationale en internationale inspanningen met betrekking tot het verwijderen van landmijnen en aan maatregelen ter verlichting van de droogte als belangrijke voorwaarden vooraf voor duurzame ontwikkeling;

d) er bij de strijdende partijen op aandringen geen nieuwe landmijnen meer te leggen, en tegelijkertijd benadrukken dat zij blijft bij haar beleid om geen financiële steun te verlenen voor mijnopruiming in gebieden waar nog nieuwe mijnen worden gelegd;

e) de doeltreffendheid van de hulp verbeteren door een nauwere internationale donorcoördinatie, inzonderheid door een beroep te doen op de Afghaanse Support Group en de Afghanistan Programming Body;

f) zorgen voor nauwe coördinatie en complementariteit tussen de VN-vredesinspanningen en de hulpinspanningen, zoals beoogd in het gemeenschappelijk strategisch kader van de internationale donorgemeenschap en de VN-organisaties;

g) ervoor zorgen dat de door haar verstrekte hulp in overeenstemming is met het gemeenschappelijk strategisch kader dat is aangenomen door de donorgemeenschap en de VN-organisaties en zo de uitvoering van een efficiëntere gemeenschappelijke programmering in Afghanistan bevorderen;

h) de inspanningen van het UNHCR in Afghanistan en de buurlanden blijven steunen;

i) steun verlenen aan het voorstel van het UNHCR voor de oprichting van een forum inzake asiel en migratie in verband met Afghanistan, dat zal bestaan uit de donoren, de belangrijkste asiellanden, het UNHCR en andere instanties.

Artikel 5

De Unie zal, ter bevordering van de strijd tegen drugs,

a) de contacten met de strijdende partijen en de landen die invloed op hen hebben, aanwenden om te wijzen op de bezorgdheid van de Unie over de sterke toename van de illegale productie van en handel in drugs in Afghanistan, waardoor de stabiliteit in de regio wordt bedreigd en de gezondheid en het welzijn van de bevolking van Afghanistan, naburige landen en elders wordt geschaad, en om te onderstrepen dat de Unie de doelstellingen inzake drugsbestrijding in aanmerking zal nemen bij het overwegen van bijdragen aan de ontwikkelingshulp voor de wederopbouw van Afghanistan, zodra er een regeling voor duurzame vrede is. De Unie zal met name de Taliban oproepen om hun beloften inzake de productie van en handel in drugs in daden om te zetten en zal nauwlettend toezien op de uitvoering van het besluit betreffende de volledige stopzetting van de papaverteelt, dat mullah Omar in juli 2000 heeft genomen;

b) de hulporganisaties dringend verzoeken om bij de planning en uitvoering van projecten rekening te houden met de doelstellingen inzake drugsbestrijding door het effect van de hulp op de teelt, de productie, de handel en het misbruik van drugs in aanmerking te nemen;

c) duurzame alternatieve ontwikkeling steunen als een belangrijk onderdeel van een evenwichtige en alomvattende drugsbestrijdingsstrategie. Alternatieve ontwikkelingsprogramma's moeten aangepast zijn aan de specifieke omstandigheden in Afghanistan, de mensenrechten eerbiedigen en de genderproblematiek integreren waardoor mannen en vrouwen gelijkelijk aan het ontwikkelingsproces kunnen deelnemen. Wetshandhavingsmaatregelen zijn een noodzakelijke aanvulling op dergelijke programma's;

d) alle consistente inspanningen, met inbegrip van die van het drugsbestrijdingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDCP), steunen die gericht zijn op een aanmerkelijke vermindering van drugsproductie, -handel en -misbruik in Afghanistan; zij wijst op het belang van de uitvoering van de communautaire projecten ter ondersteuning van het drugsinitiatief Centraal-Azië van de Unie.

Artikel 6

De Unie veroordeelt terrorisme in al zijn vormen, waar en wanneer het ook voorkomt. Ter bevordering van de strijd tegen het terrorisme zal de Unie:

a) van alle Afghaanse partijen verlangen dat zij afzien van de financiering van en het geven van trainingen of onderdak aan terroristische organisaties of van andere vormen van steun aan terroristische activiteiten;

b) er bij alle Afghaanse autoriteiten op aandringen om de opleidingskampen voor buitenlandse terroristen in Afghanistan te sluiten en de noodzakelijke stappen te nemen om ervoor te zorgen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor terroristische daden, worden berecht;

c) er bij de Taliban op aandringen dat zij Resolutie 1267/99 van 15 oktober 1999 en Resolutie 1333/2000 van 19 december 2000 van de VN-Veiligheidsraad zo spoedig mogelijk volledig naleven.

Artikel 7

De Raad neemt er nota van dat de Commissie voornemens is haar optreden te richten op het bereiken van de doelstellingen en prioriteiten van dit gemeenschappelijk standpunt, waar passend door middel van relevante communautaire maatregelen.

Artikel 8

Gemeenschappelijk Standpunt 2000/55/GBVB wordt ingetrokken.

Artikel 9

Dit gemeenschappelijk standpunt treedt in werking op de datum van aanneming.

Het wordt uiterlijk twaalf maanden later getoetst.

Artikel 10

Dit gemeenschappelijk standpunt wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad.

Gedaan te Brussel, 22 januari 2001.

Voor de Raad

De voorzitter

A. LINDH